

Udkast til BETÆNKNING

Afgivet af Lovudvalget

vedrørende

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte ændringsforslag til at fjerne samtlige krav til sproglig oversættelse i den offentlige forvaltning, udover oversættelse til Grønlands officielle sprog.

Fremsat af medlem af Inatsisartut Pele Broberg, Naleraq

Afgivet til forslagets 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut, formand

Medlem af Inatsisartut Kuno Fencker, Naleraq, næstformand

Medlem af Inatsisartut Pipaluk Olsen, Demokraatit

Medlem af Inatsisartut Iddimanngiiu Bianco, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Anders Olsen, Siumut

Udvalget har efter 1. behandlingen den 17. oktober 2025 under EM2025 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Forslaget har til formål at fjerne samtlige krav til sproglig oversættelse i den offentlige forvaltning, udover oversættelse til grønlandsk. Såfremt forslaget bliver vedtaget, bliver Naalakkersuisut dermed pålagt at fremsætte ændringsforslag til de relevante love, hvor oversættelseskrav og lign. fremgår.

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Der var under førstebehandlingen af forslaget en bred debat, og forslaget fik dermed en blandet tilslutning. Forslaget blev behandlet i sammenhæng med EM2025/145 om krav i stillingsopslag m.v.

Der var bred enighed om vigtigheden af at fremme og bruge det grønlandske sprog, også i officielle og arbejdsmæssige henseender. Der var dog en del drøftelse af, hvordan målet om flere fastboende med færdigheder i det grønlandske sprog i offentlige myndigheder kunne opnås.

Der blev udtrykt bekymring for, at grønlandske borgere som ikke behersker grønlandsk, vil blive afskåret fra demokratisk indflydelse og medborgerskab i samfundet.

Naalakkersuisut fremkom med følgende ændringsforslag til nærværende forslag:

”At Naalakkersuisut pålægges at medtage en vurdering af omfanget og nødvendigheden af oversættelser i den offentlige sektor i forbindelse arbejdet om effektivisering af den offentlige sektor”

Siumut fremkom med følgende ændringsforslag til nærværende forslag:

“Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at opdatere cirkulæret om ansættelse af chefer i centraladministrationen samt i offentlige virksomheder m.v. Opdateringen skal have til formål at reducere de administrative omkostninger gennem øget anvendelse af AI, samt at gøre det til et krav, at ansættelsesudvalg sammensættes af personer med kendskab til det grønlandske sprog, vores kultur og med de fornødne faglige kvalifikationer. På dette grundlag pålægges Naalakkersuisut senest i efteråret 2027 (EM2027) at fremlægge de nødvendige lovforslag, cirkulærer og regler for Inatsisartut.”

Blandt andet på denne baggrund blev forslaget henvist til behandling i udvalget.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagets begrundelse.

Udvalget har noteret sig, at forslaget i overensstemmelse hermed angiver de økonomiske konsekvenser ved forslagets realisering således, at der muligvis skal anvendes op til 2 AC-årsværk, dvs. omkring 1 mio. kr.

Udvalgets bemærkninger til forslaget

Udvalget finder det vigtigt, at det grønlandske sprog – som det officielle sprog – til enhver tid sikres udvikling i alle henseender.

Udvalget noterer sig, at f.eks. sagsbehandlingsloven fastslår, at såvel det grønlandske som det danske sprog kan anvendes i offentlige forhold.

Udvalget noterer sig ligeledes, at sproget kan reguleres og administreres selvstændigt, og dermed er et emne for politisk drøftelse og aftale. Ved siden heraf gælder dog fortsat internationale forpligtelser.

Heri har nordiske statsborgere ifølge den nordiske sprogkonvention, som også gælder for Grønland, ret til at anvende deres eget sprog i et andet nordisk land. De sprog der omhandles i konventionen er islandsk, norsk, svensk, dansk og finsk. Der er indgået overenskomst om ændring af den nævnte konvention, hvorefter sprogene udvides til også at omfatte grønlandsk, færøsk og samisk.

Det betyder som eksempel, at en grønlandsktalende dansk statsborger skal kunne henvende sig hos offentlige myndigheder i andre nordiske lande på grønlandsk. Ligeledes, at en islandsktalende islandsk statsborger skal kunne henvende sig hos offentlige myndigheder i andre nordiske lande på islandsk, og så fremdeles.

Herudover noterer udvalget sig, at vi her i landet har landsmænd, som ikke behersker grønlandsk, men som overvejende er dansktalende. Det vil være et demokratisk problem, såfremt disse landsmænd udelukkes fra adgang til information og formidling af den demokratiske samtale og andre offentlige forhold. Rettigheder og pligter følges ad. Ved en eventuel fremtidig statsdannelse vil denne gruppe ligeledes formentlig skulle tillægges mindretalsbeskyttelse efter gældende internationale konventioner m.v.

Udvalget noterer sig afslutningsvist, at den seneste tids teknologiske udvikling, blandt andet inden for kunstig intelligens, har bevirket en situation, hvor de administrative og økonomiske

konsekvenser ved oversættelseskrav på sigt formentlig udvandes.

Udvalgets indstillinger

- Et enigt udvalg fremsætter følgende ændringsforslag:

” Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at medtage en vurdering af omfanget og nødvendigheden af oversættelser i den offentlige sektor i forbindelse med arbejdet om effektivisering i den offentlige sektor. I medfør af dette, skal en særskilt redegørelse om oversættelser fremlægges for Inatsisartut senest til EM 2026. Redegørelsen skal blandt andet indeholde en angivelse af hvilke love, som vil være nødvendige at ændre i forhold til eventuelle fjernelser af krav.”

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Aqqalu C. Jerimiassen
Formand

Kuno Fencker
Næstformand

Pipaluk Olsen

Iddimangiiu Bianco

Anders Olsen